

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

43. An recipiens Eucharistiam contra præceptum aliquod humanum committat duo peccata, vnum contra prohibitionem illam, alterum quia communicat indigne? Et an hæc circumstantia sit explicanda in ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

Diacono Eucharistiam Sacerdoti infirmo, etiam si Sacerdos possit propriis manibus, deberet tamen potius ex manibus Diaconi communicare: Unde idem diceret, si Sacerdos non possit celebrare, & veller nonnunicare, vel ad præceptum implendum, vel deuotionis causa, & non adesse nisi Diaconus.

8. Oppositum autem colligitur ex Durando in 4. distinct. 13. quæst. 4. num. 7. & Suarez disput. 72. sectione 3. affirmantibus, in eo casu debere Sacerdotem infirmum propriis manibus, si possit Eucharistiam sumere. Quod mihi probalius est. Etenim decentius est, vt Sacerdos propriis manibus consecratis Christi Corpus sumat, quam permittat illud sibi ministrari manibus Diaconi non consecratis. Cum enim nulla sit indecentia seipsum communicare: nam licet in reliquis Sacramentis requiratur distinctio personarum, ministrantis, & suscipientis, in hoc tamen nulla requiritur inter ministrantem, & suscipientem distinctio; & cum ex alia parte maior sit reuerentia huic Sacramento debita, vt illud non nisi consecratis manibus Sacerdotis contrectetur, congruentius erit in eo casu potius suis, quam Diaconi manibus Sacerdotem communicare.

Sup, hoc in Ref. 1. not. præterite, & magis late infra in Ref. 64.

RESOL. XL.

An Sacerdos possit communicare seipsum extra Missam? Et an hoc non solum in casu necessitatis, sed etiam deuotionis causa? Et in talibus si adsit Diaconus, an possit Sacerdos communicare se ex eo, quod Sacerdos debet propriis manibus seipsum communicare, quando Diaconus illi Sacramentum defert tempore mortis? Ex part. 2. tr. 14. Ref. 53.

Sup. contentio in hoc & seq. §. in Ref. præterita, a principio vsque ad §. Et hæc. & infra in Ref. 66. §. ult. & in to. 3. tr. 1. Ref. 56. §. penult. Et tandem post.

§. 1. Non posse, nisi in casu necessitatis, docet Filliucius tom. 1. tract. 4. cap. 9. n. 285. Armilla ver. communio, num. 8. Caietanus eodem ver. Villalobos in summa tom. 1. tract. 7. cap. 48. num. 1.

2. Sed ego contrariam sententiam probabilior esse iudico, nempe posse, Sacerdotem, non solum in casu necessitatis, sed etiam deuotionis causa, seipsum communicare extra Missam ex præconsecratis, vbi tamen non esset, nisi ipse tantum Sacerdos; quia in hoc Sacramento non requiritur, vt in aliis, vt minister sit persona distincta à suscipiente, & sic in die Parasceues communicat se ipsum, non consecrando. Et hanc sententiam docet Syluius in 3. part. quæst. 82. artic. 4. Homobonus de exam. Eccles. part. 1. tractat. 4. cap. 11. num. 106. Fagundez tract. 3. lib. 3. cap. 3. num. 7. cum Suarez in 3. part. 3. disput. 72. sect. 3. Sed supradicta doctrina in praxi tenenda est: secluso scandalo, quod quidem scandalum faciliè ipse Sacerdos vitare poterit, monendo astantes, ne scandalum patiantur: nam ita facere in illo casu sibi licet.

Sup. contentio in hoc §. in Ref. 1. not. præterite, a §. Et hæc, & in Ref. 2. in eodem §. & pro parte & articulo mortis contento in hoc textu, infra in Ref. 64.

3. Obseruat tamen Fagundez, quod si in tali casu adesset Diaconus, non posse tunc Sacerdos se ipsum communicare, quia adest minister ex privilegio competens. Sed hæc limitatio mihi non placet. Nam ex ipso Fagundez ibid. Filliucio, & Villalobos vbi sup. Sacerdos debet propriis manibus se ipsum communicare, quando Diaconus illi Sacramentum defert tempore mortis, vt docet Durandus in 4. dist. 13. q. 4. Ergo etiam poterit se ipsum propriis manibus in nostro casu communicare, etiam si adsit Diaconus: nam etiam Diaconus tempore mortis est minister competens. Et tamen (vt diximus) tunc Sacer-

dos non ex manibus Diaconi, sed suis debet sacramentum Eucharistiam accipere. Ergo idem facere debet in casu nostro.

RESOL. XLI.

An dicitur Sacerdos in tali casu possit se communicare qualibet hora diei post meridiem? Ex part. 2. tr. 14. Ref. 54.

§. 1. Respondeo affirmatiuè, cum Azotio part. 1. lib. 10. cap. 25. quæst. 7. Syluius in 3. part. 9. artic. 10. Henriquez lib. 8. cap. 54. num. 5. Etmanus Sa verb. Eucharist. num. 19. & aliis, quia nullo iure prohibetur, qualibet hora communicare, dummodo absit scandalum, & qui se communicare petit, ipse tantum tunc suscipiendus. Et ita etiam docet hanc opinionem Zanardus in direct. Theol. part. 1. de Eucharist. cap. 9. quæst. 17. licet Coninch de Sacram. quæst. 80. art. 10. num. 87. & alij asserant, ex reuerentia tanti Sacramenti debita, non esse extra necessitatem permitendum, vt aliquis sub vesperam, & qualibet hora diei communicet.

RESOL. XLII.

An Sacerdos corpus Christi ab alio Ministro pro deuotione, seu in die Parasceues sumens, debet solum ex Ecclesiastico præcepto adhibere cap. Eccles. dist. 23. Et an huiusmodi Decretum sit contrarium vsu abrogatum? Ex part. 2. tract. 14. Ref. 20.

§. 1. Affirmatiuè respondet Naldus in sum. ver. Missa, num. 6. & verb. Sacerdos, num. 6. Homobonus de exam. Eccles. tract. 4. Part. 1. cap. 11. quæst. 106. si Sacerdos sit in his partibus Italie, cum possum in hac provincia hoc obstruetur.

2. Sed Azotius part. 1. lib. 1. cap. 27. quæst. 11. contrarium asserit: putat enim, huiusmodi decretum esse vsu abrogatum. Et hanc sententiam docet etiam Prigianus in 4. tom. 1. distinct. 13. quæst. 2. art. 5. in fine, fol. 610. & nouissimè Gauantus in comment. ad Paul. Miss. tom. 1. par. 4. tit. 8. num. 7.

RESOL. XLIII.

An recipiens Eucharistiam contra præceptum aliquod humanum committat duo peccata, vnum contra prohibitionem illam; alterum, quia communicat indignè? Et an hæc circumstantia sit explicanda in confessione? Et deducitur, an dupliciter peccet, qui se ingurgiat, quo tempore erat indiditum ieiunium, nam & temporantiam, & Ecclesiasticam ieiunij legem violat? Ex p. 5. tract. 13. & Misc. 1. Ref. 62.

§. 1. Casus est practicabilis, maxime in ecclesia, communicatis, & nouissimè contra aliquid humanam sententiam docet Theophilus Raynandus de monitor. part. 2. cap. num. 17. vbi sic ait. Quævis non sit duplex peccatum communicare ab indignè confessione, eo quod tunc non precipitur per se, sed tantum ratione Communionis, vt reprobantur Vaquez 1. part. distinct. 208. num. 24. & Suarez num. 4. 3. part. distinct. 35. sect. 4. contra Canonicum relict.

vel. de panit. part. 4. tamen si peccatum tale sit, ut non modò inuehat defectum gratiæ, sed etiam specialiter sit annexa ex præcepto Ecclesiæ repulsa à communione, (quale est peccatum propter quod quis excommunicatione percutus est) non dubito quin excommunicatus superflite ea labe ad Eucharistiam accedens duplici mortali peccato contamineatur, altero contra legem de perceptione Eucharistiæ in gratiâ, altero contra legem de abstinendo ab Eucharistia per tempus excommunicationis; sicut dupliciter peccat, qui se ingurgitat, quo tempore indictum erat ieiunium: nam & temperantiam, & Ecclesiasticam ieiunij legem violat, & ita rectè in præfenti negotio Bonacina *quæst. 6. de Eucharist. part. 1. num. 34* contra Vasquez 3. *part. dist. 207. n. 5.* cui suffragatus videtur Diana *part. 2. tract. 14. resol. 22.* Huc vsque Raynaudus.

2. His tamen non obstantibus ego cum Vasquez iterum negatiuam sententiam doceo, quia vtrumque præceptum est ex eodem motiui Religionis, cuius intuitu legislatore humano remouetur ille indignus ne recipiat Eucharistiam, sed plura præcepta non multipliciant peccata, quando oriuntur ex eodem motiui. Ergo talis circumstantia non est explicanda in confessione, quia non variat speciem. Et ita nouissime hanc sententiam docet etiam Ioannes de Lugo *de sacrament. Eucharist. disput. 14. scilicet. 1. num. 20.* vbi quo ad praxim existimat hanc doctrinam esse veram, nec oportere explicare vtrumque illud præceptum, quia licet præceptum humanum non habeat fortasse totum motiuum quod habet præceptum diuinum, hæc tamen habet totum motiuum, quod habet præceptum humanum, nempe remouere ab hoc Sacramento indignos, ex quo motiui remouentur ab Ecclesiâ excommunicati, etiam quando sunt in statu gratiæ, propter indignitatem aliquam præcedentem, licet non sint nunc peccatores; sicut & remouentur non ieiunij, propter eandem reuerentiam Sacramenti, licet sint in gratiâ. Ille ergo qui explicat se accepisse Eucharistiam indignè, seu in statu peccati, iam explicat sufficienter malitiam, quæ sumitur etiam ex prohibitione Ecclesiæ, scilicet se peccasse contra præceptum remouens indignos ab hoc Sacramento, in quo motiui conuenit vtrumque præceptum. Ergo, &c.

RESOL. XLIV.

An qui accedit ad Communionem cum distractione voluntaria, aut cum affectu alicuius peccati venialis, communicando peccet venialiter? Ex part. 3. tract. 4. Res. 1.

§. 1. Affirmatiuè respondit Fillucius *tom. 1. tract. 4. cap. 7. num. 206.* vbi sic ait: Potest euenire, ut peccatum veniale sit circumstantia actus communicandi, ut si fiat ob vanam gloriam, vel quia cum distractione voluntaria, & sic proculdubio erit peccatum veniale, quia ille actus non habet circumstantias debitas, quarum vna est, ut fiat ob bonum finem, & sine actuali euagatione, saltem voluntaria. Ita ille, & Reginaldus *tom. 2. lib. 29. cap. 6. q. 2. n. 100.* cum aliis.

2. Contrariam sententiam docet Sancius in *selectis disputatiombus, disput. 23. num. 32.* vbi asserit, Secundo responderetur in nostra opinione nullum peccatum committi ob communionem cum distractione. Nec obstat, quod qui erat distractus, peccet venialiter præter peccatum in quo est, quia attentio est de substantia orationis, cum enim sit

Tom. II.

loquutio ad Deum; attentè loqui debemus, aliàs irreuerentia fieret ei, cum quo loquimur. At suscipere Eucharistiam, cum non sit loquutio, sed manducatio, non requirit sub præcepto attentionem, bene tamen sub consilio, nec iniuria fit cibo si distractè sumatur, quapropter qui consulit, ut quis distracta mente non accedat ad Eucharistiam, non consulit id ob reuerentiam; cum nulla irreuerentia fiat, sed ut à peccato cesset, qui est in illo. At supposito, quod consilium attentionis sequi nolit, non ob id retrahendus est à communione, cum melius bonum sit adhuc sine attentione communicare, quam à sacra mensa recedere ob defectum attentionis. Sic Sancius.

3. Pro qualis sententia faciunt Sà *ver. Eucharistia, num. 22.* Petrus de Ledesma *in summa, tom. 1. de Sacramento Eucharist. cap. 11. conclus. 5.* vbi ita ait: [Nopeca venialmente, el que llega à este Sacramento con conciencia y afecto de pecado venial, porque llegará con pecado venial à este sacramento no es contra precepto alguno, ni importa irreuerencia ninguna, luego, no es pecado venial. Verdad es que puede acontecer que la misma obra de comulgar sea pecado venial particular, por hazerle con pecado venial. Lo primero, si la tal obra de comulgar se ordena al fin del pecado venial, como si vno comulgasse por vana gloria, de suerte que la vanidad fuesse el motiuo para comulgar. Lo segundo, si el pecado venial consistiessse en alguna irreuerencia exterior en el recibir del sacramento, como si al tiempo del comulgar estuuiessse vno hablando palabras ociosas, ò de burla, ò hizessse otra cosa semejante.] Sic Ledesma. Sed aliqui absolute asserunt, qui cum affectu, vel actuali peccato veniali sacramentum Eucharistiæ sumit, committere aliud veniale cuiusdam irreuerentiæ, ac sacrilegij: ita Doctores, quos citat, & sequitur Layman *in Theol. mor. lib. 5. tract. 4. cap. 6. n. 3.*

RESOL. XLV.

An quis possit in die Veneris Sancto communicare? Et notatur obiter, licere indiscriminatim omnibus Sacerdotibus in die Sabbati Sancti priuatim celebrare, & qui voluerit in dicta die Missam celebrare, & ante solemnem poterit Missam Sancti in die contingens, aut votiuam aliquam celebrare. Ex part. 4. tract. 4. & Misc. Res. 237.

§. 1. Negatiuè respondet Francolinus *de Horis canonicis cap. 30. num. 12.* & videtur docere Innocentius I. *in epistol. 2. ad Decentium, cap. 4.* & refert in *canon. Sabbati, de consecr. distinct. 3.* dum ait, traditionem Ecclesiæ habere in isto biduo (id est, in Feria sexta, & in Sabbato Sancto) Sacramenta penitus non celebrari; & Missale Romanum ita asserit: Hodie (id est, Feria quinta) Sacerdos consecrat duas Hostias; quarum vnâ sumit, alteram referuat pro die sequenti, in qua non conficitur Sacramentum: referuat etiam aliquas particulas consecratas, si opus fuerit pro infirmis; ergo solum, infirmis licet in ea Feria sexta communicare.

2. His tamen non obstantibus affirmatiua sententia vera est, quam docent Vasquez, Suarez, Layman, & Tannerus, quos citat, & sequitur Gaspar Hurtado *de Sacramento, disput. 4. de sacrificio Missæ difficult. 3.* quia id in nullo iure prohibitum inuenitur, nam Innocentius *in dicta Epistola* loquitur de celebratione, non de communione, dicit enim in illa die non celebrari, id est non consecrari

Sup. hoc in Res. seq. & supra in Res. 37. cursum id sine, §. Verum. & in tom. 8. tr. 4. Res. 46.

Q. 2. consecrari